

Kursplan för kursen Traumamedveten omsorg

Kurstyp:	Standard
Omfattning:	30 yrkeshögskolepoäng
Valbar kurs:	Nej
Undervisningsspråk:	Svenska
Särskilda förkunskapskrav:	Yrkeserfarenhet av arbete på Hem för Vård eller Boende (HVB), 1 år halvtid
Beslutad av ledningsgrupp:	Preliminär i väntan på beslut 2024-08-20

Kursens undervisningsformer

Lärlädd undervisning, 42 timmar, jämnt fördelade över kursperioden. Inläsning av kurslitteratur, praktiska övningar som ska genomföras på arbetsplatsen, hemuppgifter samt ett examensarbete. Deltagaren kommer få till uppgift att använda sig av konsultationsmodellen i Traumamedveten omsorg (TMO) för planering av insatser för det enskilde barnet som är placerat på HVB-hemmet. Hälften av studietiden beräknas användas till praktiska övningar och efterföljande reflektioner.

Innehåll

- ◇ Traumamedveten omsorg (TMO) vilar på vetenskaplig grund. I en pedagogisk modell omsätts den aktuella kunskap som finns på traumafältet till ett konkret förhållningssätt att arbeta utifrån i mötet med traumarelaterade behov hos barn och unga. Rädda Barnen har sedan 2015 samarbetat med de australiensiska psykologerna dr. H Bath och dr. D Boswell som ursprungligen utformade modellen för TMO. Utifrån forskning inom olika discipliner har de samlat kunskap om trauma och de avgörande faktorer som bör främjas i det vardagliga arbetet och i kontakten med barn och unga som utsatts för trauma. TMO bygger till stor del på dr. H Bath och dr. D Boswells modell, som innehåller följande:
  - Traumaförståelse, som tar avstamp i ACE-studiens beskrivning av hur allvarliga händelser i barndomen kan leda till förödande effekter för barn och ungas utveckling.
  - Kunskap om hur ett barns hjärna, hälsa och utveckling påverkas av trauma. Det inkluderar fokus på beteendemässiga och emotionella svårigheter.
  - De tre pelarna trygghet, relation och coping, vilka skapar förutsättningar för läkande vardagsmiljöer.
- ◇ Konsultationsmodellen i TMO syftar till att tydliggöra hur TMO kan praktiseras genom de tre pelarna och direkt appliceras i den aktuella vardagen i mötet med barn och unga på HVB-hemmet.

- ◇ Empatirötthet - vi belyser och förklarar begreppet empatirötthet samt lyfter de skyddsfaktorer som förebygger empatirötthet. Fokus ligger på hur de studerande kan bibehålla sin empatiska förmåga för att göra skillnad för de barn och unga de möter.
- ◇ Barnkonventionen - Att bli hörd och sedd är avgörande för att placerade barn ska känna trygghet och tillit. Kursens avsnitt om barnkonventionen fokuserar särskilt på att ge de studerande redskap att möjliggöra barns delaktighet på riktigt genom Rädda Barnens 9 principer för meningsfullt och etiskt deltagande som utgångspunkt.

Lärandemål

Efter fullgjord kurs ska den studerande ha kunskaper om/i:

- ◇ Hur långvarig stress och trauma under barndomen ökar risken för problem senare i livet.
- ◇ Trauma, inklusive symptom/diagnoser och olika kategorier.
- ◇ Vikten av ett traumamedvetet förhållningssätt kopplat till hjärnans utveckling.
- ◇ Stressresponsens funktion.
- ◇ Hur minnet är avgörande för vår förmåga att reagera lämpligt på olika situationer.
- ◇ Modellen för Traumamedveten omsorg - de tre pelarna.
- ◇ Empatirötthet och medkänslotillfredsställelse.
- ◇ Barnkonventionens historia och innehåll, i synnerhet artikel 3 (barnets bästa) och artikel 12 (barnets rätt att bilda och uttrycka åsikter).

Efter fullgjord kurs ska den studerande ha färdigheter i att:

- ◇ Genom det som uppstår i vardagen på HVB hemmet kunna hjälpa barnet eller den unga att utveckla sin förmåga att hantera känslor och impulser och på så sätt åstadkomma förändring.
- ◇ Kunna använda sig av konsultationsmodellen för att förstå ett barns beteende och därefter planera insatser utifrån de tre pelarna – trygghet, relation och coping.
- ◇ Förstå att mötet med barnet är det centrala i arbetet på HVB hemmet och att mötet i sig kan vara belastande och innebära att förmågan att känna empati och engagemang minskar.
- ◇ Bevara sin empatiska förmåga och motverka empatirötthet.
- ◇ Främja medkänslotillfredsställelse.
- ◇ Bedöma och väga in barnets bästa.
- ◇ Utifrån Rädda Barnens 9 principer för meningsfullt och etiskt deltagande arbeta med barn och ungas delaktighet på ett praktiskt och verksamhetsnära sätt.

Efter fullgjord kurs ska den studerande ha kompetenser för att:

- ◇ Förstå sambandet mellan svåra händelser, känslor och beteende.
- ◇ Se barnet eller den ungas behov oavsett på vilket sätt barnet förmedlar sina behov.
- ◇ Förstå att hen i sin roll på HVB hemmet är det verktyg som kan göra skillnad för barnet eller den ungas utveckling.
- ◇ Träna på att hantera sina egna känslor som väcks i mötet med utsatta barn och unga.
- ◇ Själv söka stöd för att motverka empatirötthet och främja medkänslotillfredsställelse.

- ◇ Betrakta barnkonventionen som en nyckelkomponent i arbetet för att säkerställa barnet och den unges trygghet och välbefinnande.
- ◇ Förstå sambandet mellan barn och ungas möjlighet att ta ansvar, kunna bidra, utvecklas och att uppleva en känsla av trygghet.
- ◇ Integrera barnkonventionens principer i arbetet på HVB hemmet i syfte att skapa en miljö där barnet och den unge kan känna sig trygg och utvecklas.

Former för kunskapskontroller

- ◇ En skriftlig inlämningsuppgift med fokus på FN:s barnkonvention.
- ◇ En skriftlig inlämningsuppgift där deltagarna ska kunna redogöra för hur de genom ökad kunskap om trauma kan förstå och svara på det enskilde barnets behov på ett sätt som skapar upplevd trygghet, positiva relationer och goda copingstrategier. I uppgiften ingår också reflektioner kring empatitrötthet. Muntlig uppföljning sker.
- ◇ Ett kunskapstest baserat på kurslitteraturen.

Omprov

Den studerande har rätt att få sina kunskaper, färdigheter och kompetenser bedömda i relation till kursens lärandemål vid ett ordinarie tillfälle. Om den studerande inte klarar lärandemålet eller inte deltar har hen rätt till ytterligare en bedömning vid ett senare tillfälle.

Principer för betygsättning

Icke godkänt (IG)

För att få betyget Icke godkänt (IG) ska den studerande ha genomfört kursen utan att nå alla kursens lärandemål.

Godkänt (G)

För att få betyget Godkänt (G) ska den studerande ha genomfört kursen och nått alla kursens lärandemål.

Väl godkänt (VG)

För att få betyget Väl Godkänt (VG) ska den studerande ha genomfört kursen och nått alla kursens lärandemål. Dessutom ska den studerande med stor skicklighet och hög precision kunna:

- ◇ Tydligt beskriva och konkretisera kring hur TMO:s förhållningssätt använts i minst två vardagssituationer på HVB-hemmet. Koppla det till olika verktyg (exempelvis toleransfönstret, konfliktykeln).
- ◇ Ha använt konsultationsmodellen vid minst två tillfällen i praktiken och redogöra för på vilket sätt detta genomförts med koppling till litteraturen.

Rädda Barnen

- ◇ Ge en fördjupad beskrivning av empatitrötthet där en tydlig koppling görs till minst två verkliga situationer. Rama in resonemangen med egna reflektioner kring den empatiska förmågans betydelse i mötet med barn och unga.
- ◇ Föra konkreta resonemang kring praktisk implementering på HVB-hemmet av Rädda Barnens samtliga 9 principer för meningsfullt och etiskt deltagande. Vad som skulle kunna göras och/eller vad som redan görs.